

Sygn. akt V KKN 646/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2001 r.

Sąd Najwyższy - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN Henryk Gradzik (spraw.)

Sędziowie: SN Andrzej Siuchniński

SN Ewa Strużyna

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Stefana Szustakiewicza

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2001 r.

sprawy J. O.

oskarżonego z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154)

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonego

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w S.

z dnia 13 sierpnia 1982 r., sygn. II K (...)

- 1. uchyła zaskarżony wyrok i uniewinnia J. O. od popełnienia zarzuczonego mu czynu;**
- 2. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa**

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w S. z dnia 13 sierpnia 1982 r. sygn. II K (...) J. O. został uznany za winnego tego, że w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 29 kwietnia 1982 r. w S., będąc członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, którego działalność została zawieszona, nie odstąpił od udziału w takiej działalności przez to, że realizując cele propagandowe tego związku prowadził działalność wydawniczą poprzez produkowanie i rozpowszechnianie na terenie miasta różnego rodzaju ulotek nawołujących w swej treści do kontynuowania działalności związkowej i niepodporządkowania się prawu stanu wojennego – tj. przestępstwa z art. 46 ust. 1 dekretu o stanie wojennym z dnia 12 grudnia 1981 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 154). Za popełnienie tego czynu wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności.

Powyższy wyrok, jako wydany w trybie postępowania doraźnego, uprawomocnił się w dniu ogłoszenia.

Na podstawie art. 521 kpk Prokurator Generalny wniósł kasację na korzyść Józefa Ostojaka od prawomocnego wyroku. Zarzucił wyrokowi rażące naruszenie art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, polegające na uznaniu, że produkowanie i rozpowszechnianie ulotek nawołujących do kontynuowania działalności związkowej i niepodporządkowania się prawu stanu wojennego stanowiło kontynuowanie działalności związkowej w rozumieniu tego przepisu, podczas gdy takie postępowanie, prowadzone przez oskarżonego poza strukturami organizacyjnymi NSZZ „Solidarność” i wyrażające jego indywidualny protest wobec sytuacji polityczno-społecznej w kraju po wprowadzeniu stanu wojennego nie miało charakteru działalności związkowej.

W konkluzji autor kasacji wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przypisanego mu przestępstwa.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna.

Trafnie skarżący podniósł, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Wojewódzki nie uzasadniały subsumpcji przypisanego czynu pod przepis art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym. Znamie czynności wykonawczej przestępstwa stypizowanego w tym przepisie realizuje się przez udział w prowadzeniu działalności stowarzyszenia, związku zawodowego, zrzeszenia lub organizacji, mimo, że ich działalność została zawieszona aktem prawnym władzy ustawodawczej.

Przy uwzględnieniu, że J. O. zarzucono nieodstąpienie od działalności NSZZ „Solidarność”, istotne znaczenie mają ustalenia, z których wynikają następujące okoliczności:

- 1) w okresie objętym zarzutem oskarżenia podjął on z własnej inicjatywy, działania polegające na drukowaniu i rozpowszechnianiu na terenie Szczecina ulotek;
- 2) wytwarzanie i kolportowanie ulotek odbywało się poza strukturami organizacyjnymi tego związku zawodowego;
- 3) treści publikowane w ulotkach nie wiązały się z zakresem statutowej działalności związku zawodowego.

Autor kasacji zasadnie wskazał, że zgodnie z wyrażanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, za działalność związkową można uznać takie tylko zachowania, które prowadzone są w strukturach organizacyjnych danego związku zawodowego i realizują się w formach statutowych, zaś na celu mają obronę praw pracowniczych (wyroki SN z dnia 8 października 1992 r., III KRN 131/92 i z 2 marca 1993 r., III KRN 19/93). Skoro przypisany J. O. czyn nie spełniał wskazanych warunków, a sprowadzał się do kolportowania ulotek, w

których oskarżony wyrażał swój osobisty protest wobec sytuacji politycznej i społecznej w kraju, to za zasadny uznać należało zarzut, że inkryminowany czyn nie wypełniał znamion występków z art. 46 ust. 1 powołanego wyżej dekretu. Przy kwalifikacji prawnej czynu Sąd Wojewódzki dopuścił się zatem obrazy tego przepisu. Wskazane uchybienie miało zasadniczy wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Uznając trafność zarzutu i wniosku kasacyjnego Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Wojewódzkiego w S., a zważywszy nadto, że przypisany czyn nie wyczerpywał także znamion żadnego innego przestępstwa – uniewinnił oskarżonego (art. 537 § 2 kpk).

Orzeczenie o kosztach procesu w sprawie znajduje podstawę w art. 632 pkt 2 kpk.